

musik

BIBLIOTEKSNYTT

SVENSKA
MUSIKBIBLIOTEKS
FÖRENINGEN

♪ Barnpop i Rotundan

♪ Gömda skatter

♪ Döden går på operan

♪ "Ett manuskript af
Tschaikowski"

♪ Kyrkomusik

♪ Grattis Stefan!

25:-

nr.4
2010

KALENDARIUM 2011

- Musikbiblioteksförningens årsmöte 24-25 mars 2011
- Svenskt visarkivs 60-årsjubileum firas den 27-28 maj på Musik- och Teatermuseet i Stockholm
- Internationell konferens, IAML, 24-29 juli 2011 i Dublin

Barnpop i Rotundan, Stockholms stadsbibliotek. Läs mer på s.6. Foto: Lena Nettelbladt. Omslag: Stefan Wistrand, läs mer på s.12. Foto: Heiko Purnhagen

INNEHÅLL

3	Ordföranden har ordet, Redaktörens ruta	11	Vill du åka till Dublin i sommar?
4	Vad är Anders Frostensons psalmcentrum?	12	Grattis Stefan!
6	Barnpop i Rotundan	13	"Ett manuskript af Tschaikowski"
7	Tusentals besökare på Malmö stadsbiblioteks musikblogg	16	Veslemøy Heintz - hedersledamot i IAML!
8	Gömda skatter	17	Kyrkomusik
9	Döden går på operan	20	Hörlursmontern

Layout Sara Lind

MUSIK

BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksförningen, svenska sektionen av IAML, International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres

ISSN 0283-104X

Redaktör och distr.: Lena Nettelbladt
Musik- och teaterbiblioteket Box 16326
103 26 Stockholm
08-519 554 10 lena.nettelbladt@muslib.se
Prenumerationer inkl. medlemskap:
enskilda 250:-, institutioner 400:-, veteraner,
studerande, arbetslösa 125:-
Plusgiro 65 21 22-3

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com

Kära kollegor

Så var det snart dags för jul, och för oss som håller på med musik och musikbibliotek är det bråda tider. Om det är någon gång som musiken har en otroligt viktig roll så är det till jul och andra högtider.

Det händer mycket på musikbiblioteksfronten nu, våran Pia Shekhter som är generalsekreterare i IAML (The International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres) är mycket aktiv och jag är säker på att hon kommer att sätta avtryck där. En diskussion om IAML:s framtid är i gång och vi får se vart detta tar vägen, kanske det är dags för en förnyring inom IAML? En del bibliotek håller på att gå över till Dewey och snart kan vi ana det nya katalogiseringssystemet RDA. KB kommer i dagarna att anordna en kurs om musiken i Dewey och jag skulle kunna tänka mig att vi kommer att upprepa denna kurs framåt våren, vi är många som behöver kompetensutveckling inom det här området.

Det är alltid med en viss stolthet och mycket glädje jag öppnar Musikbiblioteksnytt när det kommer hem till mig. Vi har många aktiva medlemmar och mycket duktiga redaktörer. I det här numret av Musikbiblioteksnytt kan du njuta av reportage från en mängd olika delar av verksamheten, det är en artikel om Anders Frostensons psalmcentrum,

Foto: Ingmar Johansson

ett nyfunnet Tjajkovskijmanuskript och om kyrkomusikdagen som vi hade i Tyska kyrkan. Det var en mycket givande dag som avslutades med att somliga av oss begav oss upp i kyrktornet för att beskåda Stockholm uppifrån samt se och höra klockspelet. En minnesvärd, lite skräckfylld upplevelse med de smala trapporna och den hänförande utsikten.

Vi blickar framåt mot ett nytt år och nya möten och konferenser. I slutet av mars kommer vi att ha vårt årsmöte med åtföljande kursdag – mer information om detta kommer senare. Vad skulle du vilja ha för kursdag? Hör av dig till oss i styrelsen med ditt önskemål.

Eftersom det för tillfället är väldigt kallt här i Hagfors så avslutar jag med en bit ur Viktor Rydbergs dikt – *Tomten*.

*Midvinternattens köld är hård,
stjärnorna gnistra och glimma.
Alla sova i enslig gård
djupt under midnattstimma.
Månen vandrar sin tysta ban,
snön lyser vit på fur och gran,
snön lyser vit på taken.
Endast tomten är vaken.*

Jag önskar er alla en riktigt God jul och Gott nytt år!

Birgitta Sparre

Redaktörens ruta

Först vill jag tacka alla duktiga skribenter som medverkar i Musikbiblioteksnytt. Denna höst har varit innehållsrik vad gäller musik, arkiv och bibliotek. Alla texter fick inte ens plats. Men lugn – de kommer så klart i nästa nummer. Jag vill också hälsa nya medlemmar välkomna som läsare av tidningen, bloggen, facebooksidan, webbplatsen och e-postlistan Musikbiblioteksforum. Grattis till Margareta Hagman vid musikbiblioteket i Gävle.

Hon har vunnit andra pris i SM i bokberättande som hölls i Strängnäs 12 november. Jag vill också gratulera Stefan Wistrand. Vilket pris han har vunnit kan du läsa mer om på sidan 12. Veslemøy har blivit hedersledamot. Grattis! Läs mer om det på sidan 16. Roligt är också att Olle Johansson, bibliotekarie på avdelningen för Audiovisuella medier på Kungliga biblioteket uppmärksammas i tidskriften Biblioteksbladet för sina dikter. Vill du öva din engelska

så kan jag tipsa om senaste numret av Fontes som har folkbibliotek som specialtema. Mattias Lundberg har skrivit en mycket läsvärd artikel om Musik- och teaterbibliotekets tidiga historia.

Nöjsam läsning önskar Lena Nettelbladt

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com

www.smbf.nu

musikbiblioteksforum@listserv.kb.se

www.facebook.com/ (Musikbiblioteksförningen)

Vad är Anders Frostensons psalmcentrum?

||| Anette Kregel, Ersta Sköndals bibliotek

Anders Frostensons psalmcentrum är ett samarbete mellan AF-stiftelsen Psalm och sång och Ersta Sköndal högskola. Syftet är dels att tillgängliggöra Ersta Sköndal högskolebiblioteks Frostensonsamling, men också att bedriva programverksamhet med seminarier och samtal samt vara en plats för inspiration, fördjupning och forskning inom psalm och sång. Centret finns i högskolans musikbibliotek på campus Sköndal.

Psalmcentrum har byggts upp i nära samarbete med Anders Frostensons barn. Vi har fått donationer av psalmböcker och bönböcker ur Anders Frostensons egen boksamling. Biblioteket har sedan

tidigare en stor samling böcker om och av Anders Frostenson, och ett ansenligt

“ “ Vi fick då veta att Anders Frostenson var omusikalisk. I själva verket är alla hans psalmer skrivna på de tre, fyra melodier som han kunde.

notmaterial. Detta försöker vi nu komplettera med både nytt och gammalt. Vi har också fått fotografier (i digital form) som vi ska tillgängliggöra på vår hemsida.

I musikbiblioteket finns en omfattande samling böcker inom ämnena hymnologi, liturgik och kyrkomusik, och vi kommer naturligtvis bevaka ämnesområdet extra noga i framtiden.

I september 2010 invigdes centret under medverkan av ett antal personer som haft kontakt med Anders Frostenson, däribland kompositören Roland Forsberg och författaren Ylva Eggehorn. Vi fick då bland annat veta att Anders Frostenson var omusikalisk. I själva verket är alla hans psalmer skrivna på de tre, fyra melodier som han kunde.

Att psalmcentrum nu finns på Sköndal känns extra roligt eftersom Anders Frost-

Kyrkomusikstudenterna i biblioteket. Fotograf: Anette Kregel

enson hade en viss anknytning till Sköndal. I början på 1960-talet grundade han Hymnologiska institutet och dess bibliotek fanns då i anslutning till biblioteket på Sköndal. Tanken var då, som nu, att ge inspiration till andra psalmdiktare.

Vem var Anders Frostenson?

Anders Frostenson var lantbrukarson från den lilla socknen Loshult på gränsen mellan Skåne och Småland. Han blev en okonventionell Stockholmspräst och slottspredikant, men framför allt blev han en ”ny Wallin”, vars psalmer har nått ut över världen. 1986 års psalmbok kallas ibland den ”Frostensonska” på samma sätt som 1819 års psalmbok kallas den ”Wallinska”. I den nuvarande psalmboken ingår han med 146 psalmer, varav 55 är egna psalmtexter. Bland de mest kända av hans psalmer finns Guds kärlek är som stranden, Jesus från Nasaret går här fram och O Betlehem, du lilla stad.

Bakgrunden till Anders Frostensons psalmdiktning är en omvälvande gudsupplevelse han hade som ung student. Det ledde till att han valde en ny livsbana som präst och författare. Hans verksamhetstid blev mycket lång. Han debuterade 1931 som en religiöst inspirerad lyriker med diktsamlingen *Löfiets bäge* som följdes av en lång rad diktsamlingar i litet format. Sin första psalm skriver Anders Frostenson 1935, *Jesus från Nasaret går här fram*. Redan i 1937 års psalmbok finns 9 psalmer av Anders Frostenson. Men inte förrän

på 1960-talet började han sitt stora psalmarbete som bland annat resulterat i mer än 600 psalmtexter, antingen i original, nyöversättning, revision eller bearbetning.

Kännetecknande för hans psalmdiktning och bearbetningar har beskrivits vara en strävan att förenkla texterna och utifrån

“ “Tanken var då, som nu, att ge inspiration till andra psalmdiktare.

teologiskt perspektiv skapa mer sångbara psalmer. Den kände engelske hymnologen Erik Routley beskriver Frostensons psalmer som ”troligen de bästa bibliska och dogmatiska texter som överhuvudtaget skrivs i dag. Frostenson visar en fantasirik frihet i behandlingen av bibelstoffet, vilket saknar sitt motstycke någon annanstans”.

Anders Frostenson hann förutom psalmdiktandet också med att vara kyrkoherde på Lovö och slottspredikant på Drottningholm. I den rollen sägs han ha varit särskilt uppskattad av Gustav V. Där på det natursköna Lovö blev många av hans psalmer till.

År 2006 avlider han nästan 100 år gammal. Anders Frostenson är farbror till akademiledamoten Katarina Frostenson.

Vad är Ersta Sköndal högskola?

På Ersta Sköndal högskola bedriver vi utbildning i vårdvetenskap, socialt arbete, diakoni, teologi, kyrkomusik och psykoterapi. Vi har tre diakoninstitutioner som ägare (Ersta diakoni, Stiftelsen Stora Sköndal och Bräcke diakoni). Verksamheten bygger på en anrik utbildningstradition, som sträcker sig tillbaka till 1850-talet då Ersta diakonissanstalt grundade den första sjuksköterskeskolan i Sverige. Utbildningen på Stora Sköndal inleddes i Gävle 1898 för att utbilda män till diakoner för tjänst i Svenska kyrkans församlingar och för att hjälpa fattiga människor. Idag har högskolan två campus, Campus Ersta och Campus Sköndal med sammanlagt ca 1100 studenter.

1959 startade kyrkomusikerutbildningen som ett svar på en stor brist på kyrkomusiker i landet, totalt har Ersta Sköndal högskola 22 platser på kyrkomusikerutbildningen. Sedan 1997 bedriver vi som en av två skolor i landet utbildning för högskoleexamen 120 hp i kyrkomusik.

Mer om Anders Frostenson och om vårt bibliotek finns att läsa på hemsidan: <http://www.esb.se/bibliotek/anders-frostensons-psalmcentrum>

Kontakta oss gärna om ni har några frågor inom vårt ämnesområde eller för fjärrlån. biblioteket.skondal@esh.se
<http://www.esb.se/bibliotek>

Porträttet av Anders Frostenson är målat av Karin Lidman Frostenson. Fotograf: Okänd

Barnpop

i Rotundan

||| Lena Nettelblatt, text och bild

Peter Pop

Vad konstigt det känns att få väsnas på ett bibliotek sa Peter Pop när han en oktoberlördag uppträdde i Rotundan, Stockholms stadsbibliotek.

Det svängde rejält när han spelade och sjöng låtar som *El Niño* och *Dojan*. Till låten *Hi five på stranden* fick han hjälp av några barn ur publiken som spelade på hinkar och spadar.

Peter Pop är mångsysslare inom musikens område. Han är både artist

och kompositör, har bland annat gjort musik till en dansföreställning på Göteborgsoperan, och agerat musikproducent till artister som Laleh, Petter och Carola. Peter har även jobbat som personlig assistent och lärare för barn och vuxna med funktionshinder och hans senaste skiva är utgiven på bolaget FUB records. FUB är riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning. Vi fick höra hur viktigt det är ha cykelhjälm i låten *Melon. Ditt huvud e' mjukt som en melon, kan inte köpa ett nytt för en miljon*. Det kändes helt rätt att sitta

bland alla böckerna och lyssna på Peter Pops smittande musik och nytillkomna besökare såg glatt överraskade ut.

Det är bibliotekarie Caroline Karlsson, som är ansvarig för serien Barnpop i Rotundan. Först ut är Peter Pop och därefter kommer James Hollingworth och till sist Johanna Westman med Kökskvartetten. Arrangemanget är ett samarbete mellan Stockholms stadsbibliotek och Norrmalms stadsdelsförvaltning.

www.peterpop.se

Tusentals besökare på Malmö stadsbiblioteks

musiklogg

||| Anders Jaderup, Malmö stadsbibliotek

Anders Jaderup på festival. Foto: Elin Fjellman

Att utlåningen av cd-skivor sjunker på Malmö stadsbibliotek är inte förvånande.

Det som förvånar är snarare att cd-skivans ställning fortfarande är så stark som den är hos bibliotekets användare; runt 15 % av samtliga utlån utgörs av cd-skivor och framförallt bland de manliga användarna tillhör cd-skivor inom pop- och rockgenren det som lånas ut allra mest.

Men i tider av Spotify gäller det att tänka i nya banor, att testa nya

sätt att skapa intresse för musiken i bibliotekskatalogen. Därför har jag, Anders Jaderup, och Malmö stadsbibliotek på försök under året drivit en musiklogg. Precis som det står i presentationen har jag där bloggat om aktuella skivor, nya och gamla band och jag har kontinuerligt gjort Spotify-spellistor med mina favoritlåtar från de senast inköpta skivorna. Men det har också kunnat slinka med lite allmänna musiknyheter som berör Malmöborna, som nya konsertbokningar eller som när en av stadens sista kvarvarande skivaffärer i våras gick i konkurs.

Min bakgrund? Jag är utbildad journalist och har som frilans recenserat musik i tidningen Sydsvenskan i tio år. För tillfället vidareutbildar jag mig till bibliotekarie på Bibliotekshögskolan i Borås, på distans och halvfart, och jag har under större delen av 2010 kombinerat det med ett vikariat på Malmö stadsbibliotek.

Tankarna med bloggen har förresten varit fler än de som nämndes innan. Det handlar om att genom kommentarfunktionen öppna för deltagande och dialog med användarna. Det handlar om att stadsbiblioteket i linje med sin strategi ska använda sig av nya medier, och det handlar om att skapa ett mervärde för de musikintresserade användarna.

Om och i så fall i vilken form bloggen kommer att finnas kvar efter årsskiftet är i skrivande stund osäkert.

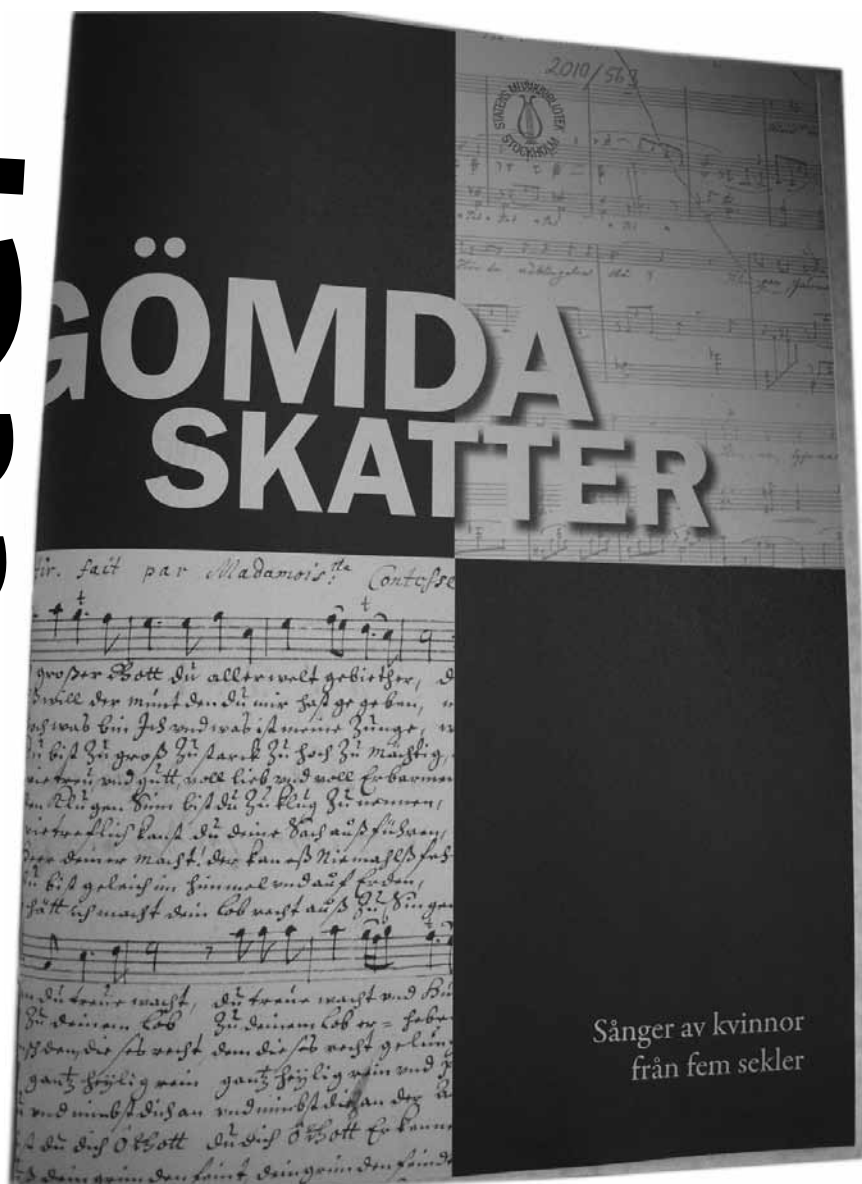
Faktaruta

<http://msbmusikbloggen.wordpress.com>

Besök: I oktober passerade besöksantalet 5.000 (sedan starten i mitten av april).

Länk till senaste spellistan:
<http://www.malmo.se/Medborgare/Biblioteken/Tips-och-teman/Musik/Anders-Spellista.html>

Gömda skatter

||| Marit Hagen, Stockholm stadsbibliotek

Den klassiska musiken är fortfarande den mest ojämlika av konstarterna i Sverige. Hur många av oss tänker oss en kvinna när vi hör yrket tonsättare?

Everterpe-kvinnor i musiken är en ideell förening med siktpunkten jämställdhet inom svensk musik. De har nu med ekonomiskt stöd sammanställt en notbok för undervisning med sånger av kvinnliga tonsättare.

Hur har då urvalet gått till? Vi fick höra att urvalet har varit svårt att göra. Det skulle vara sånger som inte har tryckts tidigare eller för vilka det är svårt att få

tag på noter. Musiken är från fem olika sekler och av varierande svårighetsgrad för både lyriska och dramatiska röster. Hundratals exemplar har skickats ut till utbildningar och bibliotek.

Konserten gavs en söndag i oktober i en för de flesta av oss okänd byggnad i Stockholm, Sabbatsbergs kyrka. Vi fick smakprov på åtta intressanta sånger med skilda ackompanjemang ur detta nothäfte Gömda skatter. Efteråt inbjöds till samtal och förfriskningar.

När jag själv i den grå forntiden läste i skolans musiklärobok så minns jag följande mening. ”Kvinnor är lika duktiga

musiker som män undantaget två områden; dirigering och komposition”. Nu vet jag lite mer om det sistnämnda, hur kvinnliga tonsättare hela tiden har funnits men deras verk inte har fått vara så synliga som de förtjänar.

Dödden går på operan

||| Evabritt Selén, Musikbiblioteket, Sveriges radio förvaltnings AB

Vid ett besök på Aguéli Café & Galleri såg jag en bok ligga högt uppe på en hylla. Titeln var *Döden går på Operan*. Som den sanna operaälskare jag är kände jag lite extra hjärtklappning och ett oemotståndligt sug efter att komma över denna bok. Jag köpte boken på plats och konstaterade att författaren hette Loulou Forsell. Vad jag då inte anade var att jag den kommande månaden skulle ägna mig åt ett intensivt sökande efter personen bakom boken. Loulou Forsell, det låter ju närmast som en pseudonym, tänkte jag. Men det skulle väl vara lätt att ta reda på. Jag klickade mig fram i internetdjungeln och snabbt visade det sig att Loulou Forsell egentligen hette Louise Forsell och var dotter till den leg-

endariske operasångaren och sedermera operachefen John Forsell. Hoppsan! Det hade jag inte väntat mig. Intressant att hon skrivit en deckare i operamiljö, men sen då?

Handen avsliten av en björn

Den information som snabbt skapade bilden av Loulou, var att hon som 4-åring vid ett besök på Skansen fick handen avsliten av en björn. Det var en händelse som blev mycket omskriven och som många verkar känna till än idag. Även det faktum att hon var dotter till John Forsell gjorde att hon växte upp som en känd person. Hon skapade även andra rubriker:

”1946, 19 augusti: T. A. och Louise Forsell startar från Bulltofta för en flygning genom efterkrigstidens Europa och runt östra Medelhavet. Först 16 januari året därpå återvänder de. En nödlandning på hemvägen i södra Frankrike, hade krävt sinkande reparationer och fru Forsell hade skadats..”

Hon ådrog sig här så omfattande skador att hon för att lindra sina smärtor blev obotligt drogberoende.

Hennes födelsedata (1922-1954) visar att hon dör ung. Hennes mor dog då Loulou var 13 år och hennes far John är då 67 år. Sådana siffror får mig att fundera över vem hon var, hur det var att

Evabritt Selén Foto Lena Nettelbladt

växa upp som barn nummer fem i John Forsells barnaskara? Hur var det att vara kvinnlig journalist på 1940- & 50-talen? Jag kände en otroligt stark längtan efter att lära känna Loulou.

Deckare och självbiografi

Jag började med att skaffa de böcker som hon skrivit. Förutom *Döden går på operan* (1946) finns ytterligare två deckare där en kvinnlig, klipsk ung journalist löser mordgåtor: *Brudgum efterlyses* (1951) och *Mord i pingst* (1953). *Sångarbarn* som kom 1952 är en självbiografisk roman och för den belönades hon med Stora Skandinaviska Romanpriset på 15 000 kronor. Där finns det mycket att hämta för att få lära känna Loulou.

Vildfågel gavs ut postumt 1954 och är en fortsättning på *Sångarbarn*. Med dessa fem volymer kände jag mig styrkt att ge mig ut för att forska mer om Loulou för att få en bättre bild om henne än den schablonbild jag hela tiden stötte på. Jag fortsatte att söka på nätet och fick tag i en C-uppsats från Uppsala Universitet, vilken behandlade tre kvinnliga deckarförfattare. Litteraturlistan var nog mest intressant. Här nämndes en artikelserie i Aftonbladet från 1952 med rubriken *Jag var narkotikaslav* samt en kommentar till denna av Stig Ahlgren i Vecko-Journalen. Jag styrde kosan till KB för att beställa kopior av artiklarna och nu började det kännas bra. Att läsa några artiklar i ämnet "Loulou" gav mig den stimulans som en amatörforskare behöver.

Flykt från Beckomberga

I en artikel med rubriken *Riddaren och jungfrun* publicerad i Svensk Brottskrönika 1961 beskrivs en situation då Loulou frivilligt lagt in sig på Beckomberga för avgiftning. Hon hade nog tänkt sig enkelrum med lugn och ro. Men det blev sovsal och hård disciplin istället. Den ordningen passade inte Loulou så hon kontaktade sin gode vän, piloten T.A. Han lovade att genast komma och befria henne. I läkarrock tar han sig in mitt i natten på Beckomberga. Med lite våld, list och en väntande taxi flyr de till Bromma flygplats där hans "vita springare" väntar. Färden går söderut, bränslet räcker inte utan de nödländar på en åker utanför Linköping. Polisen var larmad, men de lyckades ändå få tag i lite bensin och flög vidare västerut i dåligt väder. Loulou var endast klädd i sjukhusskjorta och vita sockor. På eftermiddagen, efter 8 timmars flygning, nödländade planet i Norge och paret "gav upp" inför ett stort polisuppbåd.

Här stannar jag upp lite och funderar – händelser av detta slag hör väl till bilden av Loulou, men det finns mer. Jag måste vidare!

Det visar sig att Loulou skrev filmmanus tillsammans med Göran Gentele. Filmen heter *Brott i sol*, regisserades av Göran Gentele och hade premiär 1947. Det här låter spännande. Jag gör en beställning på filmen och under tiden jag väntar läser jag originalet – en deckare av Staffan Tjerneld.

Nu börjar det bli dags att göra en lista på personer som jag bör få tag på. Har också tittat på en hel del material kring John Forsell – men det gav i princip inte något nytt av intresse.

Loulou är hans faster

Men nu händer det mycket. Som genom ett trollslag vänder allt. På väg från Stadsbiblioteket med Tjernelds bok i väskan funderar jag på Loulou. Jag kan inte lämna henne, måste skriva något, kanske en artikel eller en liten skrift. I

en bokhandel samma kväll var det en liten mingelstund runt tre nyutgivna publikationer. Jag stod och samtalande med en bekant som berättade om sin doktorsavhandling. Då tillstod jag att:

- Jag håller också på att forska lite – om Loulou Forsell.

I samma ögonblick passerar en ung dam, Susanna Forsell, förbi, snappar upp vad jag säger och kommenterar:

- Sa du Loulou Forsell?

- Ja, hur så?

- Vet du om att det finns en bok om henne? Pappa har precis läst manus på den.

- Nej, det finns väl ingen bok om Loulou Forsell, det hade jag känt till!

- Men prata med min pappa, Jacob Forsell, han står där borta.

“ “ Men nu händer det mycket. Som genom ett trollslag vänder allt.

Jag går och presenterar mig och mitt ärende för Jacob Forsell. Han förstår direkt min fascination för ämnet. Loulou är hans faster! Jodå, en journalist, Tina W, har också fängslats av Loulous öde och på eget initiativ skrivit en bok om henne. Den ligger nu för bedömning och eventuell utgivning på ett förlag. Fantastiskt. Vilket sammanträffande tänker jag.

Dagen därpå är det presentation av en bok om Jussi Björling, där Jacob Forsell är en av personerna bakom. Jag blir direkt inbjuden till morgondagens festlighet i Operans guldfoajé. Jacob berättar att det finns en chans att träffa Tina W då, hon är inbjuden och kommer säkert att vara där. Jacob vill gärna presentera oss för varandra.

Tänk att någon har skrivit en hel bok om Loulou. Att fler har fängslats av henne.

Dagen efter står jag utanför Kungliga Operan, mitt älskade kulturtempel. Portarna slås upp och vi som bjudits in för att få vara med om presentationen av boken om Jussi Björling slingrar oss upp för trapporna till 1:a raden och Guldfoajén. Detta känns verkligen som en högtidsstund. Boken om Jussi är fantastisk, men jag längtar efter Loulou.

Det är många personer på plats en sådan här dag. Släktingar till Jussi, sångarkollegor, operachef(er), journalister, Jussi Björling-sällskapet och många andra.

Jag väntar tåligt tills det lugnat sig lite och Jacob Forsell kan leta reda på Tina W i vimlet. Vi presenteras för varandra och får ett mycket trevligt och givande samtal i en av sofforna i Guldfoajén. Varför en bok om Loulou Forsell? Jo, Tina har i många år arbetat med Jacob Forsell och på så vis kommit i kontakt med Loulou. Det finns många frågetecken

som behöver rätas ut och många luckor att fylla. Boken ligger mycket riktigt i manusform på förlag, men det är inget som jag kan få läsa nu. Tina och jag utbyter telefonnummer och jag är mer än välkommen att höra av mig med frågor om Loulou. Då vårt samtal nästan är slut frågar Tina:

- Du har väl träffat Lena?

- Nja, vilken Lena?

- Loulous dotter! Hon står ju där borta!

Denna märkliga dag fick jag även träffa Loulous dotter Lena med familj. Ett alldeles underbart magiskt ögonblick i Guldfoajén då jag har både Loulous dotter och den person som skrivit hennes historia, Tina W, i min omedelbara närhet. Det hade jag aldrig kunnat ana den dagen då jag fem veckor tidigare såg boken *Döden går på Operan* ligga på hyllan och locka mig.

Den här kvällen präglades av en känsla blandad av lycka och vemod, kryddad med lite tomhet. Jag behöver nu inte skriva om Loulous öde och person. Det har ju Tina W gjort.

Det som nu återstår är att hålla tummarna för att boken om Loulou Forsell verkligen ges ut, så att vi blir fler som kan läsa om hennes levnadsöde.

• • •

Vill du resa till Dublin i sommar?

Half Penny Bridge i Dublin. Foto Wikimedia Commons

Nu finns det två resestipendier att söka om du vill åka på IAML-konferens i Dublin 24-29 juli 2011. Anders Lönn's resestipendium kommer att delas ut för första gången av Musikaliska akademien. Svenska musikbiblioteksförningen utlyser som vanligt också ett resestipendium. Sista ansökningsdag är 1 mars till båda dessa stipendier.

Håll utkik på föreningens webbplats efter mer information om hur du ska skicka din ansökan. Läs om konferensen på IAML:s webbplats:

http://www.iaml.info/iaml-uk-irl/dublin_2011/index.html

Grattis Stefan!

Stefan Wistrand har fått landstinget Sörmlands kulturstipendium 2010. Han får priset på 15 000 kronor ”för sitt oförtrutna arbete i musikens tjänst, för att han sedan länge är en motor och eldsjäl i musiklivet, och i dess framkant”. Stefan är musikbibliotekarie i Eskilstuna och är sedan länge medlem i Svenska musikbiblioteksförbundet, där han även jobbat som kassör i flera år. Han spelar saxofon och basklarnett i flera olika jazz- och improvisationsgrupper, som Memento Mori, Nods off, Skatnäva, Hugo Trastemyrs Hipsters och Fundamental form. Memento är också namnet på en musikklubb som Stefan arbetar med. RANK, Riksförbundet Arrangörer av Nutida Konstmusik, engagerar honom också. 2007 fick han saxofonisten Börje Fredrikssons Minnesstipendium. Stefan har även komponerat filmmusik och medverkat på flera skivor såsom *In the Space Between* (2005) med Nods Off, *Inversions* (2004) med Two Sounds Ensemble och ett självbetitlat album med Fundamental Form (2010).

Text: Lena Nettelbladt

Ett manuskript af Tschaikowski

Marina Demina, Musik- och teaterbiblioteket

● Ett manuskript af Tschaikowski – ett notkonvolut med denna påskrift har förvarats i Musik- och teaterbibliotekets raritetssamlingarna i över etthundra år.

Tydligt har det aldrig hamnat i forskarnas synfält och blev därmed varken attribuerat eller upptaget i auktoriserade Tschajkovskij-förteckningar. Inte förrän nu, då vi efter ett närmare studium

av materialet har glädjen att meddela: det är ett äkta originalmanuskript av den store mästaren, nämligen hans bearbetning av recitativ till Mozarts opera Figaros bröllop, akt 2-4 (ČW 417 i Thematic and Bibliographical Catalogue of P.I.Tchaikovsky's (P.I.Cajkovskij's) Works, P.Jurgenson-Moscow, 2006). Autografen med recitativ till akt 1 är känd och förvaras på Glinkamuseet i Moskva. Dock är den inte fullständig och saknar ett recitativ efter nr.8 i akten. Även det har påträffats i vårt konvolut. Det manuskript som vi äger har hittills ansetts vara

“ Det är ett äkta originalmanuskript av den store mästaren.

förlorat. Det består av 12 ark med 14 notsystem, 37,8 x 26,1 cm. Ark 1 är ett vikt dubbelark innehållande sid.1-2 samt två tomma sidor. Ark 2 – 11 ligger inuti ark 1 och är fyllda på båda sidor. Ark 12 med det saknade recitativet ur akt 1 har tom baksida. Totalt finns 23 fyllda sidor.

Mozarts berömda opera från 1786 ingick under 1800-talet ytterst sällan i de ryska teatrarnas repertoar. Den spelades första gången i S:t Petersburg 1815 av ett tyskt operasällskap och sedan, efter flera decenniers förbud, av en italiensk operatrupp 1851. Tsarens censur var, i likhet med den kejsers-

liga österrikiska, inte särskilt förtjust i handlingens antifeodala budskap och revoltanda.

Tjajkovskij, som avgudade Mozart, översatte librettot till Figaros bröllop år 1875. Det var den första ryska översättningen och den används än idag såsom i Marinskijteaterns nyuppsättning från 2010 med Gergiev som dirigent. I klaverutdraget tryckt 1884 hos 'Jurgenson i Moskva' kan vi hitta översättarens förord som belyser historiken kring detta arbete.

“ Tjajkovskij, som avgudade Mozart, översatte librettot till Figaros bröllop år 1875.

Översättningen av texten till den här operan gjordes av mig 1875 efter en anhållan från N.G. Rubinstein, som hade för avsikt att framföra Figaros bröllop på Konservatoriets årliga publika föreställning. I och med att jag åtog mig uppdraget valde jag naturligtvis att visa vederbörlig aktning för denna Mozarts musikaliska helgedom och satte därför upp som högsta mål att, även om det skulle underlätta mitt arbete, inte på några villkor förändra eller rentav förvränga originalrytmiken (vilket operaöversättare inte sällan tillåter sig).

Min strävan att absolut inte ändra i originalet kunde jag emellertid fullfölja enbart vad gäller operans rent musikaliska nummer. Vid bearbetning av dialogerna (recit. secco), vars roll är att binda samman de musikaliska inslagen, var jag däremot tvungen att ta hänsyn dels till de svårigheter som konservatoriets elever skulle stöta på vid framförandet, dels till det faktum att recitativtexterna, lånade ur Beaumarchais komedi, inte sällan innehåller sådana uttryck som förefaller mindre lämpade att lägga i mun på omyndiga exekutörer, och utifrån nämnda skäl tog jag mig friheten att göra vissa förändringar.

Eftersom dessa svårigheter att framföra originalrecitativet utan förkortningar med all sannolikhet skulle gälla även framtida uppsättningar av Figaros bröllop vid våra stora scener ansåg jag det möjligt att bibehålla min översättning i denna utgåva i samma version som den av mig överlämnades till den numera bortgångne Direktören för Moskvas Konservatorium.

P. Tjajkovskij. Kamenka, den 31 maj 1884.

(P.Tjajkovskij. Polnoe sobranie socinenij. T.60. M., 1971, s.191. Övers. från ryska)

I sitt brev till förläggaren P. Jurgenson från samma datum förklarar Tjajkovskij sina avsikter med bearbetningen ännu mer utförligt.

...Låt mig förklara orsaken till den diskrepans som finns mellan recitativet i min version och originalet. Jag översatte ju operan för en föreställning på Konservatoriet och var tvungen (jag kommer inte ihåg om det var N. Gr. Rubinsteins uppdrag eller mitt egen initiativ) att utesluta alla skabrosa partier - i originalet pratas ju hur mycket som helst om, till exempel, 'rätten till första natten'. På grund av svårigheter att framföra den här sortens recitativ på ryska, har jag utöver detta helt enkelt tagit bort onödiga detaljer. Recitativo secco är inte musik utan ackompanjerat tal, därför får man förkorta dem hänsynslöst om man bara ser till att bevara de ursprungliga modulationerna. I de rent musikaliska stycken hade jag däremot inte en enda gång tillåtit mig att bryta rytmen, något som är ganska vedertaget vid översättningar, och jag är överhuvudtaget mycket stolt över den konstfärdighet med vilken jag utförde detta jobb (förlåt att jag skryter). I alla fall vill jag be dig att på första sidan publicera ett litet förord som jag bifogar: där förklarar jag avvikelser i översättningen gentemot originalet...

(P.I. Tjajkovskij. Perepiska s P.I. Jurgensonom. T.2. M.-L., Muzgiz, 1952, s.11. Övers. från ryska)

Den 5 maj 1876 spelades Figaros bröllop på Moskvakonservatoriet (dir. N. Rubinstein). 1901 hade operan äntligen nått den kejsrerliga scenen med premiär på Marinskijteatern i S:t Petersburg den 25 september (dir. E. Krusjevskij). Långt in på 1900-talet gavs operan oftast i Tjajkovskijs lyckade ryska översättning. Klaverutdraget trycktes om i denna version flera gånger, bland annat 1925 och 1956 (exemplar i Musik- och teaterbiblioteket 2006k/763). Texthäftet kom ut separat 1887 hos Jurgenson.

En gång i tiden kom Mozarts librettist L. Da Ponte på ett sätt att köra över censuren och ge ett nytt fritt liv till

Beaumarchais förbjudna komedi i form av ett operastorverk. Tack vare Tjajkovskijs skickliga 'censur i moralitetens tjänst' hade denna 'Mozarts musikaliska helgedom' hittat vägen till ryska scenen, om än kraftigt försenad. Klaverutdraget från 1956 bär spår av sin tids censur: Tjajkovskijs förord blev i den utgåvan ett ord kortare – det förbjudna 'helgedom' ströks ur metaforen och den slätades ut till "Mozarts musik".

Tjajkovskijs bearbetning av Mozarts recitativ publicerades separat i hans samlade verk (P.Tjajkovskij: Polnoe sobranie socinenij, T.60. Moskva: Muzyka, 1971). Utgåvan var baserad

på det som fanns att tillgå – endast akt 1 i autograf, en handskrivna kopia (akt 1-4, ej Tjajkovskijs hand) samt Jurgensons första tryck av klaverutdraget. Kopian var troligen gjord i syfte att skriva ut ackompanjemanget (i autografen var det besiffrad bas) och sångstämmorna var där noterade endast i början av varje recitativ. I den hos oss bevarade autografen (akt 2-4) är de utskrivna fullständigt med text exakt som i den i Moskva bevarade första akten.

Sedan några år tillbaka pågår utgivningen av Tjajkovskijs Nya Fullständiga Samlade Verk (Moskva: Muzyka i samarbete med Mainz: Schott). Vår nyupptäckta del av manuskriptet kommer troligen väl till användning vid det framtida arbetet med ČW 417.

Vägen till MTB

Nu är det dags att svara på den kanske mest spännande frågan: hur kunde dessa noter hamna hos oss?

Ett påskrivet accessionsnummer 99/184 visade vägen till journalen för nyförvärv från 1899. Där kan man se att "ett manuskript af Tsjaikowski" samt ett antal andra tryckta noter, däribland partitur till nästan alla Tjajkovskijs symfonier, skänktes till biblioteket den 1 september 1899 av en "Chrisander". Även ett katalogkort var utfärdat för detta material som placerades i en handskriftssamling med signumet X:130:1. På kortet skrev dåvarande bibliotekarien Tjajkovskijs namn utan initialer och försåg det med frågetecken. Tonsättarens egenhändiga namnteckning fanns ju inte med på manuskriptet och källan till uppgiften var endast Chrisanders ord. Att spåra den senare gick det till en början via Tjajkovskijs publicerade brev. Den svenskfödde Nils Chrisander (1846-1918) arbetade på 1880-talet som korrekturläsare på P. Jurgensons förlag i Moskva och tog hand om Tjajkovskijs verk. Chrisander nämns flera gånger i brevväxlingen mellan kompositören och hans förläggare, inte minst i samband med arbetet med utgivning

av klaverutdrag och libretto till Figaros bröllop.

Från Jurgenson till Tjajkovskij, Moskva, den 3 maj 1884

... "Figaro" ges ut endast för din översättnings skull, och därför kan man inte låta bli att vara stolt över översättaren [...] Men svensken Chrisander fortsätter att envist påstå att dina recitativ på vissa ställen inte stämmer med Breitkopfs utgåva. Vill du att jag ska skicka den här utgåvan till dig?...

Tjajkovskij till Jurgenson, [Kamenka], den 8 maj [1884]

... Skicka, min käre vän, "Figaro" i Breitkopfs utgåva till mig så försöker jag skingra Chrisanders tvivel...

Nils Chrisander var född i Stockholm och enligt handlingarna i Musikaliska akademiens arkiv studerade han orgel och piano på konservatoriet mellan 1861 och 1865. Han flyttade till Ryssland runt 1876 och stannade där till 1915. Hans huvudsysselsättning var pianoundervisning. Det var han som upptäckte musiktalangen hos den femårige Josef Lhévinne (1874-1944) och undervisade honom i flera år, tills underbarnet kommit in på Konservatoriet i Moskva och fortsatte sina studier hos den berömde Vasilij Safonov.

(Om J.Lhévinnes studier för Chrisander kan man läsa bl.a. i: Wallace K. Robert, A Century of Music-Making: the Lives of Josef and Rosina Lhevinne. Bloomington: Indiana Univ. Press, 1976. Lhévinne ägnade några rader åt sin första piano-lärare i sina memoarer 'My early Life', Gramophon, 1929)

Chrisander arbetade även som körledare och komponerade lite musik. Några av hans häften med pianoövningar samt antologier med pianomusik för nybörjare var rätt populära och kom ut i flera upplagor även på sovjet-tiden. Korrekturläsning hos Jurgenson var alltså ett sätt för honom att tjäna sitt levebröd. Jurgenson värderade, av

brev att döma, svenskens kompetens rätt högt och tog honom även i försvar då Tjajkovskij började uttrycka ett visst missnöje över Chrisanders samt några andra korrekturläsarnas arbetsresultat i början på 1890-talet.

Vi kan än så länge bara spekulera i hur autografen med recitativbearbetningar kunde bli kvar hos Chrisander. Det är känt att Jurgenson var noga med att samla alla Tjajkovskijs autografer av de verk han publicerade och att han förvarade dem i sina kassaskåp på förlaget. Tanken var, som han ofta poängterade, att se till att allt

“ “ Vi kan än så länge bara spekulera i hur autografen med recitativbearbetningar kunde bli kvar hos Chrisander.

blev bevarat för att i slutändan testamentera hela samlingen till något lämpligt statligt arkiv. Man vet även att Tjajkovskij var rätt generös med att ge bort fragment av sina egenhändiga manuskript som gåva. Om recitativmanuskriptet var en gåva eller om noterna råkade bli kvar hos Chrisander vet vi således inte, och inte heller varför han lämnade dem till Musikaliska akademiens bibliotek redan 1899, troligen på ett av sina hembesök. I varje fall handlade han helt rätt och därför har vi autografen i behåll än idag. En kopia av den kommer att skickas till Tjajkovskijmuseet i Klin.

Veslemøy Heintz

– hedersledamot i IAML!

||| Pia Shekhter, Högskolan för scen och musik vid Göteborgs universitet, Secretary General, IAML

Veslemøy Heintz. Foto: Lena Nettelbladt

**Svenska musikbiblioteksför-
ningen ber att få gratulera
Veslemøy Heintz, som tilldelats
den fina utmärkelsen IAML Honor-
ary Member vid årets konferens i
Moskva, för "exceptional and inspi-
rational leadership at branch and na-
tional level".**

Vi kan nu skryta med att ha två svenskar i den exklusiva skaran. Vid konferensen i Perigeux 2001 hedrades Anders Lönn på samma sätt. Tilläggas bör att även Pamela Thompson, chef för biblioteket vid Royal College of Music i London, utnämndes till hedersledamot i år. Det var ingen händelse att Pam och Veslemøy fick utmärkelsen samtidigt. De har arbetat tillsammans i IAML under många år och satt avgörande prägel på verksamheten.

Veslemøy föddes i Norge 1946 och flyttade till Sverige 1966. Hon tog examen i

musikvetenskap och historia vid Stockholms universitet. Från 1972 till 1993 arbetade hon på Svenskt musikhistoriskt arkiv – de sista åtta åren som chef. Hon fortsatte leda arbetet vid Arkiv-, raritets- och dokumentationsavdelningen efter sammanslagningen med Statens musikbibliotek. Veslemøy utsågs 2009 till överbibliotekarie vid samma bibliotek – numera Musik- och teaterbiblioteket.

Veslemøy har under lång tid varit involverad i IAML:s arbete. Hon var generalsekreterare 1987 – 1995 och President 1995 – 1998. Hon var också ordförande i Music Documentation Centres Branch i IAML 1991 – 1993, medlem av IAML Working Group on Music Periodicals samt RIPM Commission Mixte. Dessutom har hon varit vice ordförande i Research Library Branch, ordförande i Archives Commission samt ordförande i RILM and RILM Commissions Mixtes. Parallellt med sina betydelsefulla uppdrag har hon hållit flera föredrag vid IAML:s konferenser. Veslemøy har verkat som ambassadör för föreningen genom att resa mycket och besöka olika bibliotek. Hon tog särskilt Ryssland och de Baltiska länderna under sina vingars beskydd. Hennes insatser på det området hade grundläggande betydelse för att konferensen i Moskva kom till stånd.

Från 2002 till 2007 var Veslemøy ordförande i Svensk musikbiblioteks-förening. Under hennes mandatperiod var Sverige värd för IAML:s årliga konferens – denna gång i Göte-

borg 2006. Detta var första gången IAML och IMS (International Musicological Society) hade gemensam konferens, vilket visade sig vara ett vinnande koncept. Konferensen fick många lovord av deltagarna, bland annat för den utmärkta organisationen, vilket inte var konstigt med Veslemøy som general! Jag hade förmånen att arbeta tillsammans med Veslemøy under dessa år och imponerades just av hennes organisationsförmåga och entusiasmerande sätt. Dessutom var det ett privilegium att få ta del av hennes gedigna erfarenhet. Läs mer om IAML International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres på www.smbf.nu/ under Om IAML samt www.iaml.info/

Med en sådan imponerande karriär kan man förundras över att det även funnits tid för egna intressen. Något som ligger Veslemøy varmt om hjärtat är stugan i Norge där familjen brukar ses på somrarna. En annan passion är trädgårdsskötsel. Det är alltid lika trevligt att besöka det charmiga huset i centrala Uppsala och beundra alla växter både i trädgården och inomhus. Många personer har åtnjutit familjen Heintz gästfrihet och Veslemøys kokkonst genom åren – inte minst ur IAML-familjen. Sist, men inte minst, är hon en hängiven "stickoman"! Hon har stickat sig igenom många konferenser och tågresor mellan Uppsala och Stockholm.

Veslemøy verkar ha en outtömlig energikälla. Som en kollega uttryckte saken: Ingenting är svårt för Veslemøy!

Kyrkomusik

||| Lena Nettelbladt

Priska Schilliger betraktar Martin Riessen och Michael Dierks som med knytvävarna spelar på klockspelet i Tyska kyrkan Foto: Lena Nettelbladt

I november ordnade Svenska Musikbiblioteksforeningen en heldag om kyrkomusik. Vi var 24 medlemmar som träffades i Tyska kyrkan i Gamla stan. Kyrkomusiker Michael Dierks inledde med att berätta om sin forskning som handlar om orgeltabulatur från 1600-talet.

Dierks har forskat på ett manuskript som kallas Lynar B3 och som bevaras i Staatsbibliothek zu Berlin – Preußischer Kulturbesitz. Hans avhandling har titeln *The Untouched Organ Works of the Lynar B3 Tablature and their Context in the History of the North German Præambulum*. Manuskriptet innehåller

orgelpreludier från början av 1600-talet i en tabulatur som innebär att tonhöjd, tonlängd och oktavläge visas med särskilda tecken, såsom stenografi. Lynar B är som en skissbok med improvisation-sövningar och kompositionsmodeller. Organisterna improviserade preludier. Under 1600-talet var det inte fint att spela preludier som var nedskrivna. Ingen organist spelade samma stycke två gånger! Den komponerade musiken spelades inte utan skrevs för att visa hur duktig organisten var. Elever fick kopiera musiken för att öva sig. Därför är noterna till de organister som hade flest elever mest bevarade. Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1621) hade många elever och hans musik finns väl bevarad.

Nedskrivna kompositioner användes också när en organist ville ansöka om en ny tjänst. När en ny orgel skulle invigas kunde det tänkas att ett kom-

“ “ Under 1600-talet var det inte fint att spela preludier som var nedskrivna. Ingen organist spelade samma stycke två gånger!

ponerat orgelstycke spelades. Det var undantag. Musiken som spelades var annars improvisationsmusik, det andra var för skrivbordet. Detta var för oss i kyrkbänkarna något helt nytt som vi fick smälta ett tag. Även Johann Sebastian Bach spelade improvisationsmusik. Det finns inga belägg för att hans orgel-

Besa Spahi och Anna Håkanson Scott i trappan upp till klocktornet. Foto Astrid Smith

musik spelades som den är noterad av honom. Hans vokalmusik spelades efter noter, men inte orgelmusiken. De orgelnoter vi har från 1600-talet kunde inte ens alltid spelas på den tidens instrument eftersom de inte hade alla toner, och kunde inte spelas i alla tonarter. 1600-talet organist kan jämföras med dagens improviserande jazzmusiker.

Före lunch spelade Michael Dierks ett stycke på den nyrenoverade guldglänsande orgeln. Den är en kopia av en barockorgel från 1684, invigdes år 2004 och har 36 stämmor. Vi trängdes kring orgelpallen för att titta närmare på den.

Tyska kyrkan

På eftermiddagen fick vi höra organisten Martin Riessen berätta om kyrkan. Han började med att berätta att Ridarhuset och Tyska kyrkan har två

saker gemensamt. De står nämnda i alla utländska guideböcker om Stockholm, medan de flesta Stockholmare aldrig ens har varit i dessa byggnader. Grunden till Tyska kyrkan är S:ta Gert-ruds gilleshus som byggdes för tyska köpman under 1300-talet. Sankta Ger-

“ “ När Stockholm fyllde 750 år 2002, spelade Micahel Dierks både Pippi Långstrump, Lili Marlene och Mission Impossible på klockspelet.

trud var sjöfarande handelsresandes skyddshelgon. I slutet av 1500-talet byggdes det om till kyrka. Kyrkan är

mycket praktfullt inredd med träskulpturer av Martin Redtmer, som även jobbade med regalskeppet Vasa, och en kungaloge av Nicodemus Tessin den äldre. 1878 brinner kyrkan ner och mycket förstörs. Efter branden skänker paret von Halwyll ljuskronor till kyrksalen och klockorna till klockspelet.

Tyska kyrkan hör till den evangelisk lutherska kyrkan och församlingen har idag cirka 2000 medlemmar i Stockholms län. Drottning Silvia är högsta beskyddarinna av församlingen.

Klockspelet

Under eftermiddagen berättade Michael Dierks om olika kyrkklockor och klockspel. Michael blev mycket intresserad av klockspel när han tillträdde tjänsten som organist i Tyska kyrkan. Han har varit med i både tysk

Orgel helt i guld. Foto: Lena Nettelbladt

och svensk TV när han visat och spelat på kyrkans klockspel. När Stockholm fyllde 750 år 2002, spelade Micahel Dierks både Pippi Långstrump, Lili Marlene och Mission Impossible på klockspelet.

Kyrkan har fyra kyrkklockor och ett klockspel med 24 klockor. De spelar olika melodier fyra gånger varje dag. De dagliga spelningarna sker automatiskt, men klockspelet kan även spelas manuellt. Tangentbordet finns högt upp i tornet. Med knytnävarna slår man på tangenterna som överför kraften via vajrar direkt till klockorna.

Vi avslutade besöket i kyrkan med att gå upp de 229 trappstegen till tornet med klockspelet. Efter att ha passerat en död mus på ett av trappstegen i stentrappan, kommer vi till en järntrappa och till sist några stegar som vi får klät-

tra upp för. Vi gick på egen risk. Väl uppe var utsikten, för dem som vågade sig ut, magnifik trots det mulna vädret. I det lilla rummet med klockspelets tangentbord hade många skrivit sitt namn på väggarna. Martin och Michael spelade några stycken för oss och för alla andra som befann sig i Gamla stan. Klockspelarna såg märkbart roade ut

trots att det nog kändes i knytnävarna. Innan vi skiljdes åt drack vi afternoon tea med små smörgåsar och fruktkaka på ett trivsamt ställe mittemot kyrkan. Tack alla inblandade för en mycket trevlig dag!

Kursdeltagarna samlade. Foto: Lena Nettelbladt

Lena de Heney i Hörlursmontern. Foto: Lena Nettelbladt

” Vila från larmet på mässgolvet med musik och ljudkonst i dina öron.”

I en av de minsta montrarna på Bok & Bibliotek 2010, 2 x 2 meter, fanns föreningen Levande musik i Hörlursmontern. Nina de Heney är musiker och sekreterare i föreningen Levande musik. Föreningen har funnits i Göteborg sedan 1952 och arbetar för att sprida nutida konstmusik genom att ordna konserter och workshops och dela ut stipendier. I montern visade Nina hur man som be-

sökare kunde tala in några ord som sedan omtolkades av tonsättaren Tony Blomdahl. Man kunde också få med sig en elektroakustisk komposition på CD baserad på ljudet av bokprassel! Varje timme var det livekonserter i den lilla montern med verk av bland andra Lars Carlsson, Palle Dahlstedt och Michael Idehall. När jag besökte montern bjöds jag i hörlurar på det prisbelönta stycket *Att fälla grova träd är förknippat med risker* av tonsättaren Hanna Hartman. Montern var ett samarbete

med Geiger som är en förening för ny, experimentell musik och ljudkonst i Göteborg, och med Kultur i Väst. Föreningen Geiger hade i september besök av Syntjuntan som spelade på egenhändigt sydda syntar och som även lärde ut hur man syr sin egen synt.

Länkar:

<http://levandemusik.org/>
<http://www.geigermusik.se/>
<http://www.syntjuntan.se/>

Text och bild: Lena Nettelbladt